

Snyltmöbler

BAKGRUND

Snyltmöbler var namnet på mitt examensarbete vid Konstfack Inredningsarkitektur VT 2004. Syftet var redan vid slututställningen på Konstfack att arbeta vidare med projektet. Det fanns brister i den ursprungliga serien, både gällande flexibilitet och användarvänlighet.

SAMMANFATTNING

Projektet snyltmöbler har kommit till som ett svar på bristen av flexibilitet i möbleringen av den offentliga miljön i staden. Snyltmöblerna kompletterar de befintliga, fasta möblerna. De är lätta att flytta och ger större möjlighet att anpassa olika platser efter olika behov. Snyltmöblerna kan täppa till hål där stadens storskaliga möbleringsprogram brister, och uppmuntrar till ett mer aktivt utnyttjande av stadsmiljön.

Stadens invånare kan själva vara med och möblera den.

Fyra ledord sammanfattar projektet: flexibilitet, omtanke, temporärt, komplement.

ANSÖKAN KU-MEDEL

Jag sökte KU-medel à 23 000:- för att ta fram ett par nya prototyper på de snyltmöbler som jag arbetade med under mitt examensarbete. De nya modellerna skulle vara en förbättrad sittplats för montage på stolpar samt ett dito bord. Syftet var att förbättra och förenkla de tekniska lösningarna för att göra möblerna så flexibla som min huvudintention var.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Den första generationen var inte så förfinade, de var lite för komplicerade i sin konstruktion och hade lite klumpiga detaljer. Det arbete jag har gjort för KU-medlen har primärt varit i metallverkstaden på Konstfack. Konstruktionsproblemen var följande;

- Undvika svetsar
- Hur fästa den perforerade "sittplåten"
- Flexibelt fäste mot stolpar

Bilden visar den typ av fästen jag bestämde mig för, med ett örörligt fast nedre fäste och två ledade övre fästen.

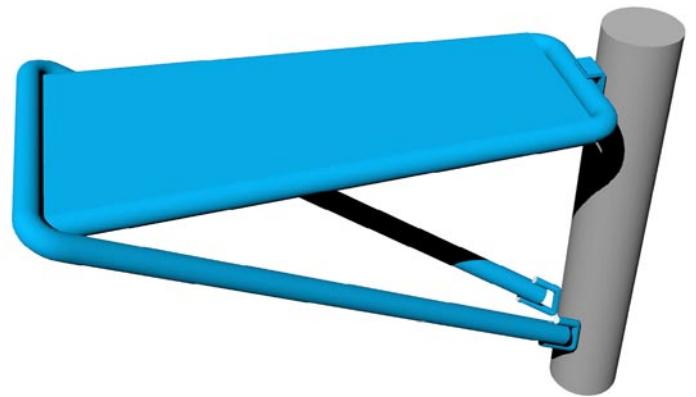

Konstruktionen är stadig i färdig prototyp och klarar olika diameter på stolpar.

Bänkens konstruktion består nu främst av två vinklade bockar i stålrör, med sittytan i perforerad plåt draperad över dessa. Anslutningen mot t.ex. en stolpe, el annan bärande konstruktion, består av två övre ledade fästen samt ett undre fast. Hela möblen är tänkt att varmgalvaniseras (för rostskydd) samt pulverlackeras (för slitstarkt färgskikt och viss isolering mot stålets temperaturväxlingar) Kulören hittade jag på en gammal lyftkran, den påminner om SLbussarnas färg, men drar lite mot lite ettrigare ”smurfblått”. Viktigt att möblerna syns för dess brukare, samtidigt som färgen kan upplevas som SL/ Stockholmsmässig, vilket är en spekulatoin från min sida. Dessa konventionella material och ytbehandlingsval gör att en utrangerad snyltmöbel kan återvinnas tillsammans med andra av stadens utemöbler. Möblen hålls fast med hjälp av rostfria rörklamrar. På så vis är det enkelt att bara byta klamrar för att anpassa bänken till stolpar med olika dimensioner.

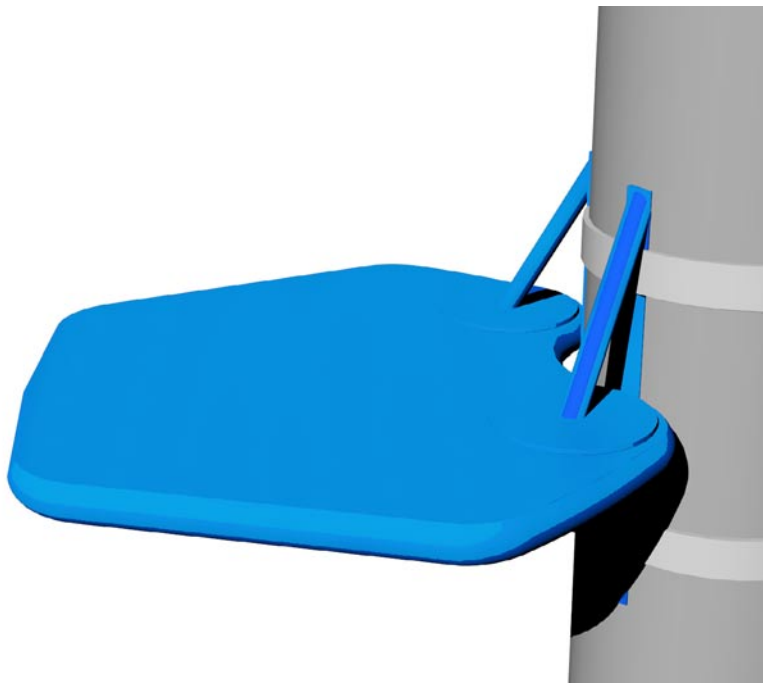
Varianter med bockat stag som skyddar den utsatta perforerade plåtkanten, kanske upplevs nivåskillnaden som trygg, troligen är den i vägen.

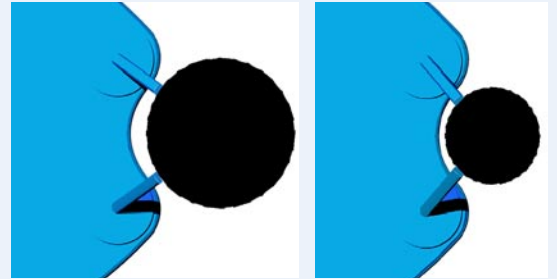
Mitt slutgiltiga val, med två vinklade rörbockar. Därmed kan den perforerade plåtsitsen smita om bockarna och det sammanbindande främre stagen.

Snyltbänken vid ett av 4:ans busshållplatser längs Hornsgatan. Den uppmärksamhet som uppstår vid monterandet är snabbt glömt, nya människor passerar och verkar inte reflektera över tillägget. Finns behovet tycks möblen komma till användning. Intressant nog lutar brukarna på möblen och låter sig avlastas. I en fas, under montaget, var jag synlig och fick kommentarer av typen "kommer dessa sättas upp överallt?" och dyl. Man är en något av en underhållning i detta skede. Tack vare pulsen av passerande människor är en fotograferande människa snart osynlig.

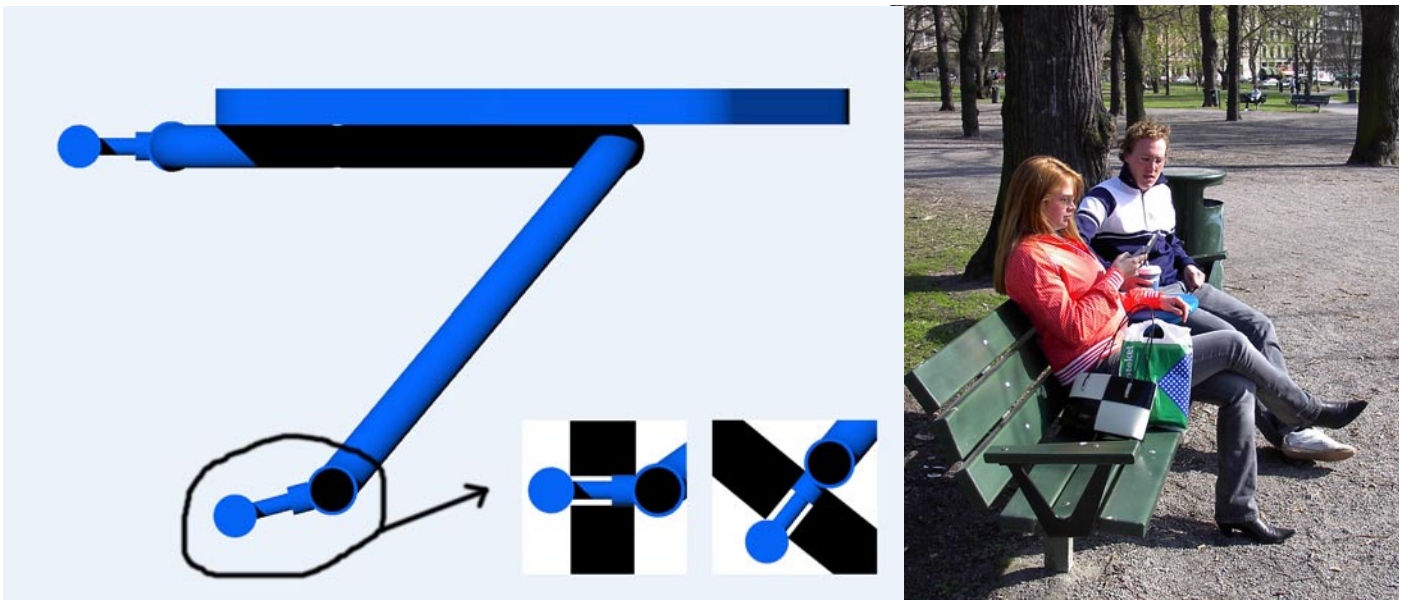

På bordet för stolpmontage kom jag fram till en annan lösning med armar för stabilitet och stöd. Här är de bärande armarna rörliga i sidled, så bordet kan monteras på stolpar med stor spännvidd i diameter. Samma typ av rörklammer används.

Hur utnyttjas möblerna i staden, var finns bristerna? Det offentliga rummet är allas vårt vardagsrum som borde gå att möblera med mer omtanke och mer behovsanpassat. Kan möbler verka identitetsskapande för en plats och öka social interaktion? Vad möblerna gör i en miljö är intressantare än möblerna som enskilda designobjekt. De lösningar som slutligen utgör snyltmöblerna är mitt svar på frågorna ovan. Bänken som ett alternativ till busskuren i trånga miljöer eller som en sittplats direkt under en lyktstolpe mörka kvällar, bordet som ett komplement till traditionella parkbänkar -transformerad till en utrymmessnål uteservering för medhavd fika.

Bordet för montage på bänkar har tre rörliga leder, de två armarna samt beslagen som på detaljbilden ovan kläms fast mellan bänkens sittbrädor.

SLUTSATS

Man kan betrakta möbleringen av våra gator och torg kritiskt, där vi vistas så mycket, kan staden tillgodose oss bättre? Så att säga bjussa på sig själv lite mer. Staden rymmer mer än shopping och arbete. Det pågår en lågmäld krigsföring mellan stadens kommersiella aktörer och konstnärliga/ socialt engagerade grupper/ individer som Akay och Reclaim the Streets. Att staden kommersialiseras, som att tidigare öppna ytor glasas in och stängs nattetid, är logiskt, det bildas väderskyddade platser där människor kan få försörjning men motreaktionen är lika självklar! Jag upplever det nedgångna slussen som en befriande miljö, det är nedgången, men samtidigt en bra central plats för så spridda aktörer som klubben Debaser, den gamla pappershandeln och secondhandbutiken. Hur många HM, Lattefik och McDonalds behöver vi i Stockholm? De svarar såklart mot behov, annars skulle de inte bära sig, men jag tror att staden behöver mångfald. Snyltmöblerna befinner sig någonstans i gränlandet mellan dessa ytterligheter. Ett lite lättare och flexiblere möblemang till staden.

Erik Lundval

Konstnärligt Utvecklingsarbete hösten 2004- hösten 2005 Konstfack